

23.05.2024

VAIDLUSTUS

Riigihange: „Riigi koosloome keskkonna avaliku vaate arendustööd“
viitenumber: 277676

Vaidlustaja: **Wisercat Estonia OÜ**
registrikood: 14133207
aadress: Tartu mnt 80f, 10112 Tallinn

Vaidlustaja esindajad: Erki Fels, vandeadvokaat
Gregor Saluveer, vandeadvokaadi abi
Advokaadibüroo TGS Baltic
e-post: menetlus@tgsbaltic.com

Hankija: **Registrite ja Infosüsteemide Keskus**
registrikood: 70000310
aadress: Lubja 4, 19081 Tallinn
e-post: rik@just.ee

TAOTLUSED

1. Tunnistada kehtetuks Registrite ja Infosüsteemide Keskuse 17.05.2024 otsus tunnistada Wisercat Estonia OÜ pakkumus mittevastavaks.
2. Jätta Wisercat Estonia OÜ menetluskulud Registrite ja Infosüsteemide Keskuse kanda.

1. ASJAOLUD

- 1.1. Registrite ja Infosüsteemide Keskus (**hankija**) korraldab dünaamilise hankesüsteemi alusel piiratud hankemenetlust „Riigi koosloome keskkonna avaliku vaate arendustööd“ (vr 277676) (**riigihange**).
- 1.2. 17.05.2024 tunnistas hankija Wisercat Estonia OÜ (**vaidlustaja**) pakkumuse riigihanke alusdokumentidele (**RHAD**) mittevastavaks.
- 1.3. Hankija otsus on õigusvastane, mille kehtetuks tunnistamiseks esitab vaidlustaja käesoleva vaidlustuse riigihangete vaidlustuskomisjonile (**VAKO**). Vaidlustaja pakkumus on kõikides osades RHADile vastav ning hankija oleks pidanud selle riigihangete seaduse (**RHS**) § 114 lg 1 alusel vastavaks tunnistama.
- 1.4. Hankija ei ole vaidlustajale teadaolevalt käesoleval hetkel lepingut sõlminud.

2. ÕIGUSLIKUD PÕHJENDUSED

- 2.1. Hankija on tunnistanud vaidlustaja pakkumuse mittevastavaks järgmisel kahel põhjendusel:
 - a. „Pakkuja esitatud projektiplaan ei vasta hanke tehnilise kirjeldus (**TK**) p 5.6.4, 5.6.5 ning 5.6.7 nõuetele.“
 - b. „Vastavalt tehnilise kirjelduse punktile 5.5 tuli pakkujal komplekteerida hankelepingu täitmiseks arendusmeeskond. Pakkuja esitas pakkumuse koosseisus 5 liikmelise meeskonna, kes kogumis täidavad tehnilises kirjelduses esitatud nõuded

arendusmeeskonnale, kuid arvestades projektiplaanis toodud töötundide arvu ei ole hankija hinnangul reaalne, et pakkuja komplekteeritud meeskonnaga oleks võimalik hankelepingu tulemit saavutada hankija määratud 6 kuulise tööde teostamise tähtaja jooksul.“

- 2.2. Hankija otsus on oluliste põhjendamispuudustega (ptk A). Igal juhul on hankija etteheited ka sisuliselt ebaõiged. Vaidlustaja projektiplaani ei ole puudulik (ptk B). Vaidlustaja täidab lepingut nõuetekohaselt (ptk C).

A. HANKIJA OTSUS ON OLULISTE PÕHJENDAMISPUUDUSTEGA

- 2.3. Hankija esimene etteheide on äärmiselt lakooniline ning sellest ei ole sisuliselt võimalik aru saada, milles peitub vaidlustaja pakkumuse mittevastavus. Vaidlustaja projektiplaani vastab kõikidele TK tingimustele, sh p-dele 5.6.4, 5.6.5 ning 5.6.7.
- 2.4. Hankija otsuse õiguspärasust on võimalik hinnata üksnes põhjenduste alusel, mis tehti teatavaks otsuse vastuvõtmisel.¹ Põhjenduste esitamine vaidlustus- või kohtumenetluses ei muuda akti tagantjärele tõhusalt kontrollitavaks, sest pole võimalik tõendada, kas kohtumenetluse jooksul esitatud põhjendused on samad, millest tegelikult lähtuti.² Hilisemas menetluses esitatud hankija kaalutlusi saab arvestada erandjuhul, kui hankija on veenvalt tõendanud, et lähtus tagantjärele esitatud kaalutlustest otsuse tegemisel.³
- 2.5. Hankija ei saa hakata vaidlustusmenetluses oma otsust parandama ja põhjendusi juurde mõtlema. Vaidlustusmenetluses esitatud selgitused ei saa asendada haldusorgani poolt **hankemenetluses tegemata jäänud ülesandeid, st vajalike asjaolude tuvastamist, hindamist ja kaalumist otsustuse tegemisel**. Hankemenetluse läbiviimine muutuks sisutuks, kui hankijal oleks lubatud alles kohtumenetlusega paralleelselt läbi viia vajalik tuvastamine, hindamine ja kaalumine. See kahjustaks ebamõistlikult ka teisi pakkujaid, sest lihtsustatult väljendudes oleks neil **korrektse haldusmenetluse läbiviimise saavutamiseks vajalik algatada ka kohtumenetlus**, riskides sealjuures võimalusega, et nende kanda jäävad menetluskulud, kui hankijal õnnestub tagantjärele seoses oma otsustusega ära näidata piisavad selgitused ja põhjendused.⁴
- 2.6. Hankija otsus tuleb kehtetuks tunnistada juba põhjusel, et see ei ole sisuliselt kontrollitav. Hankija otsus on igal juhul ka ebaõige, kuna vaidlustaja pakkumuses ei ole ühtegi puudust.

B. VAIDLUSTAJA PROJEKTIPLAAN EI OLE PUUDULIK

- 2.7. Hankija heidab ette, et vaidlustaja projektiplaani ei vasta järgmistele TK tingimustele:
- a. „Iga projektiplaani töö kohta peab olema kirjeldatud töö nimetus, töö tegija(te) roll/nimi, ajaline kestus ja tähtaeg.“ (TK p 5.6.4)
 - b. „Projektiplaanis peab kajastuma töö tegemiseks vajalikud eeldused/lähteandmed ning töö mõõdetav(ad) tulem(id). Projektiplaani peab sisaldama mh. tähtaegu, mis on rakendatavad hankijale/välisele osapoolle projekti edukaks realiseerimiseks vajalike sisendite tagamise kohta.“ (TK p 5.6.5)
 - c. „Projektiplaani peab sisaldama ka töid, mille teostamist eeldatakse Hankijalt või teiste kaasatud väliste osapoolte poolt.“ (TK p 5.6.7)
- 2.8. Vaidlustaja projektiplaani⁵ vastab kõikidele nendele tingimustele.

¹ VAKO 53-20/218279, p 26.

² RKHKo 3-3-1-74-11, p 15; RKHKo 3-3-1-13-11, p 9; RKHKo 3-3-1-49-08, p 11; RKHKo 3-3-1-81-07, p 20; RKHKo 3-3-1-62-07, p 16; RKHKo 3-3-1-57-07, p 18; RKHKo 3-3-1-16-05, p 17; RKÜKo 3-3-1-85-10, p 44.

³ RKHKo 3-17-1927, p 23; RKHKo 3-3-1-46-14, p 15; RKHKo 3-3-1-29-12, p 20; RKHKo 3-3-1-33-12, p 16.

⁴ TrtRnKo 3-22-607, p 10.

⁵ Vaidlustaja pakkumuse dokument „1_5_1_Projektiplaani_riigi_koosloome_keskkonna_avaliku_vaatearendustööd_277676“.

- 2.9. Vaidlustaja on esitanud detailse projektiplaani, milles on **iga töö kohta esitatud kirjeldus, töö tegijate roll, ajaline kestus ja tähtaeg** (TK p 5.6.4). Näiteks real 17 on esitatud järgmine teave:

	Riigi koostöö keskkonna avaliku vaate arendustööd	Projekti-juhtimine (Projekti-juht)	Analüüs ja Disain (Analüüsik)	Program-meerimine (Arendaja)	Testimine (Testija)	KOKKU	Maksumus KM-ta	Iteraaritsioon	Nädal 1	Nädal 2	Nädal 3	Nädal 4	Nädal 5	Nädal 6	Nädal 7	Nädal 8	Nädal 9	Nädal 10	Nädal 11	Nädal 12	Nädal 13	Nädal 14	Nädal 15	Nädal 16	Nädal 17	Nädal 18	Nädal 19	Nädal 20	Nädal 21	Nädal 22	Nädal 23	Nädal 24
10 17	2	Teemade loetelu täpsem filtreerimine teiste atribuutide järgi otsinguvormil. Näiteks teema algatanud asutus, etapp, valdkond, algatamise ajad.	10	20	60	20	110	4 235,00 €	1	X	X	X																				

- 2.10. Esimesena on töö nimetus, seejärel töö tegijate roll, seejärel ajaline kestus nädalate kaupa. Töö tähtpäev saabub viimase märgitud nädala viimasel päeval.
- 2.11. Vaidlustaja on esitanud projektiplaanis **töö tegemiseks vajalikud eeldused** (TK p 5.6.5). Täiendavad eeldused on kajastatud dokumendis „Agiilse arendusmetoodika kirjeldus ja rakendamine“.

Eeldused tööde teostamisel (5.6.5):

1. Hankija kontaktisikud on kätte saadavad ning vastavad Pakkuja küsimustele hiljemalt 3 tööpäeva jooksul.
2. Projektiplaani uuendatakse jooksvalt vastavalt olukorrale (5.6.9)

Täiendavad eeldused on kajastatud "Agiilse arendusmetoodika kirjeldus ja rakendamine" dokumendis

- 2.12. Projektiplaanis on läbivalt esitatud **tööd, mille teostamist eeldatakse hankijalt või teiste kaasatud väliste osapoolte poolt** (TK p 5.6.7). Projektiplaanis on need tegevused veel eraldi märgitud märkega „5.6.7“. Näiteks real 52:

52 5.6.7. Tarned ja paigaldusjuhendid (s.h hankija poolne tarnete paigaldamine)

- 2.13. Vaidlustaja pakkumus vastab seega kõikidele TK punktidele, mida hankija ette heidab. Hankija põhjendus on alusetu.

C. VAIDLUSTAJA TÄIDAB LEPINGUT NÕUETEKOHASELT

- 2.14. Hankija heidab ette, et „arvestades projektiplaanis toodud töötundide arvu ei ole hankija hinnangul reaalne, et pakkuja komplekteeritud meeskonnaga oleks võimalik hankelepingu tulemit saavutada“. Hankija väide on alusetu.
- 2.15. Pakkumuse vastavust tuleb kontrollida läbi selle, kas pakkumus vastab sellistele **RHADis esitatud nõuetele, mis on käsitatavad pakkumuse vastavustingimusena**. Vastavustingimused on RHAD sätted, mis sisaldavad nõudeid pakkumuse sisule.⁶ Hankija peab pakkumuse vastavuse sisulise kontrolli puhul **piirduma RHADis nõutud dokumentidega**.⁷
- 2.16. Hankija ei ole viidanud ühelegi vastavustingimusele, millele vaidlustaja pakkumus ei vasta. Hankija hinnang, et vaidlustaja ei suuda lepingut tähtaegselt täita, on ebaõige ja asjakohatu. Pakkumuse sisulise vastavuse kontroll saab hõlmata üksnes nõudeid, mille **täitmine oli nõutav pakkumuse esitamise hetke seisuga**.⁸ Hankija on sätestanud riigihankes nõuded spetsialistidele, mis on kõik täidetud. Vastupidist ei väida ka hankija.
- 2.17. Hankelepingu täitmine – hankelepingu tingimused – on suunatud tulevikku ning hankija ei saa tunnistada kahtluse alusel, kas pakkuja suudab lepingut nõuetekohaselt täita, pakkumust mittevastavaks. Veel vähem saab hankija sellises olukorras jätta vaidlustajalt **küsimata selgituse selle kohta, kuidas vaidlustaja tagab lepingu nõuetekohase täitmise**.

⁶ VAKO 245-20/228390; VAKO 186-20/213197, p 10.

⁷ VAKO 19-22/242490, p 14.

⁸ VAKO 165-23/266956, p 8.2.2; VAKO 19-22/242490, p 14.

2.18. Vaidlustaja täidab lepingut nõuetekohaselt, sealhulgas on vaidlustajal lepingu täitmise ajal õigus kaasata täiendavat ressursi lisaks sellele, millised isikud on pakkumuses esitatud.

3. MENETLUSLIKUD KÜSIMUSED

- 3.1. **Riigilõiv.** Vaidlustaja on tasunud vaidlustuse eest riigilõivu 1280 eurot (RLS § 258 lg 1 p 1) (**lisa 1**).
- 3.2. **Esindus.** Vandeadvokaat Erki Fels ja vandeadvokaadi abi Gregor Saluveer kinnitavad, et on vaidlustaja lepingulised esindajad (RHS § 190 lg 1¹).
- 3.3. **Tähtaegsus.** Hankija tegi otsuse teatavaks 17.05.2024. Vaidlustus on tähtaegne (RHS § 189 lg 1).
- 3.4. **Läbivaatamine.** Vaidlustaja on nõus kirjaliku menetlusega (RHS § 190 lg 1 p 6).
- 3.5. **Esitamine.** Vaidlustus on esitatud VAKO-le e-posti teel (vako@fin.ee).

Lugupidamisega
(digitaalselt allkirjastatud)

Erki Fels,
vandeadvokaat

Gregor Saluveer,
vandeadvokaadi abi

LISAD

Lisa 1 Riigilõivu tasumist tõendav maksekorraldus